

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 50. De officio mandatarii, & procuratoris, ac gestoris negotiorum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

disput. 553. & 554. est que illud quod quis vltro suscipit gerendi negotium alterius, inficio ipso, nec mandante. Item que officium tutorum, aut curatorum; quod suscipere compelluntur autoritate publica. De hoc idem ibid. disput. 553. & latius in precedenti disput. 220. & quin que sequentibus, differens de iisdem tutoribus, & curatoribus. Ad quem recurrere debet is cui non sufficient alias dicta à nobis; maxime in hoc libro cap. 9. à num. 141. ad num. 153. & in præced. lib. 20. num. 56. Censeri pariter possunt civilia officia publica, esse quasi contractus cum Republica iniiti. Itemque (nisi malis vocare semicontractus) donatio, testamentum, & legatum. Itaque pro plena ratione iudicandi de peccatis in hoc libro nobis proposita, nonnulla adhuc dicenda sunt, tum de officiis mandatarij, & procuratoris: tum de officio gestoris negotiorum: tum de donatione, testamento, & legatis; & ad modum appendicis in complementum addendum aliquid de dissolutione obligationis, siue ex contractu, siue ex quasi contractu orta. De civilibus vero officiis publicis particularis tractatus huic addetur.

CAPVT L.

De officio mandatarij, & procuratoris, ac gestoris negotiorum.

SVM MARI VM.

- 607 Quid sit mandatum, & duo documenta de forma mandati.
608 Documenta de susceptione mandati, & de eiusdem reuocatione, & de obligatione mandatarij suppeditandi necessaria ad mandati executionem.
609 De cessatione mandati per mortem mandatarij, aut mandatarij, & de qua culpa teneatur mandatarij: ac de mandato contra bonos mores.
610 Definitio Procuratoris.
611 Procurator alius est ad lites, & aliud ad negotia, & que atas in illis requiratur.
612 Procurator legitime constituti auctoritas.
613 Dne obligationes gestoris negotiorum.
614 Dne actiones eiusdem respondentes.
615 De quibus teneatur negotiorum gestor.

DIGESTIS lib. 17. & Cod. lib. 4. titulus habetur Mandati, vel contra: habetur item De procuratoribus Digestis lib. 3. & Cod. lib. 2. ac in Decretalibus, tam nouis, quam antiquis libro primo; habetur demum De negotiis gestis, ff. lib. 3. & Cod. lib. 2. Ad vitandum autem prolixitatis nimie fastidium, de singulis attingemus paucis aliquot documenta accommodata ad nostrum institutum.

Documenta de officio mandatarij.

SECTIO I.

PRI MV M est, mandatum nihil aliud esse quam officium, siue ministerium quod ab aliquo gratis exhibendum suscipitur in gratiam solius mandantis, vel illius simul & mandatarij, vel in gratiam alicuius tertij, ex lege 2. ff. Mandati. Pro huius pleniore intelligentia videndus est Molina in citato tract. 2. disput. 548. vbi. *vers. Locatio autem*, monet illud quod in ea definitione indicatur ad officium mandatarij spectare, vt ipsum gratis exhibeatur; non ob stare quin exhiberi possit spe remunerationis accipiente. Nam & cum sic exhibetur, censetur gratis exhiberi; quadoquidem mandator tunc cetiam ad compensationem obsequij sibi exhibiti, non est aliter obligatus, quam ex gratitudine: sique voluit se obligatum ex iustitia, non mandauit proprie, sed conduxit pretio operam alterius.

SEC V N D V M est, vt gesta per mandatarium sint valida, requirit, vt seruet formam mandati: quia paria sunt, præter, vel citra mandati formam, & cõtra eam agere; vnde si non seruet, nihil præiudicabit mandanti: sed si quod damnum inde sequatur, tenebitur illud resarcire, ex lege 3. 4. & 5. ff. Mandati: tenebiturque emptori de euictione, si mandator rem suam taliter alienatam sibi vendicet, prout

posse, habetur ex lege Cum mandati, Cod. eod. tit. De qua re Molina disput. 552. Aduerte vero ad mandatorẽ nihilominus pertinere commodam profectum seruata forma mandati, ex §. Is qui exequitur, Institut. De mandato, & ex lege Diligenter, §. finali, ff. eodem titulo. Exemplum est, si mandauit tibi vendere equum meum centum, & tu vendidisti centum & decem: aut si mandauit tibi equum emere mihi pro centum, & emisisti pro nonaginta, illud emolumentum meum est.

TERTI VM est, quod colligitur ex lege 3. & 46. ff. Mandati. Quando certa mandati forma præcipia non est, si mandatarius rem bona fide rationabiliter, gerat, mandator ei perinde obligatur, ac si certam formam præscripsisset, quam seruasset. Itaque in tali casu, si mandatarius rem mandatoris vendat eredita pecunia: & attentis circumstantiis id rationabiliter, prudenterque factum appareat, id ipsum debet idem mandator ratum habere.

QU ART VM est, quod habetur Institutis De mandato, §. II. his verbis: mandatum cui libet suscipere liberum est; susceptum autem consummandum est, aut quam primum renuntiandum: vt per se ipsum, aut per alium, eandem rem mandator exequatur. Nam nisi ita renuntietur, vt integra causa mandatori seruetur eandem rem explicandi: nihilominus mandati actio (ad damna scilicet omnia ideo subsequuta, quod sua culpa mandatum non impleuerit) locum habet; nisi iusta causa intercesserit, aut nõ renuntiandi, aut in rempeltue renuntiandi. Hæc ibi. Citata quæ videndus est Molina in citata disput. 552. art. 2.

QU INT VM est, mandatorẽ posse re integra reuocare mandatum, hocque reuocatum euanescere. Ita habetur ex præced. §. 9. Institut. Indeque Molina *ibidem, vers. Mandator*, colligit argumento à contrario sensu, re non integra, seu negotio inchoato, reuocare non posse, si ex reuocatione ei cum quo negotium inchoatum geritur, vel mandatario damnum proueniat; nisi forte iusta aliqua causa excuset iudicio prudentis. Ceterum si damnum non proueniat, nihil est cur negerur posse mandatorẽ, re etiam non integra, reuocare mandatum suum, quandoquidem actio mandati datur ad interessẽ; sique hoc non sit, nec illa datur, ex lege Si procuratorem, §. Mandati, ff. Mandati.

SE XT VM est, mandatarium si expensas aliquas faciat post mandati reuocationem siue expressam, siue tacitam, quam ipse probabiliter ignorauerit, posse eas recte à mandatore exigere, §. Item si, Institutis De mandato; quia iusta alioqui & probabilis ignorantia damnum illi afferret. Vbi aduerte (quod habet Molina disput. 549. *vers. Simili modo*) celebrato mandati contractu, ex parte mandantis resultare obligationem soluendi mandatario si quid expenderit in mandato exequendo; contribuendi que ei necessaria ad mandati executionem, quando nõ fuerit aliud expressum; itemque soluendi eidem, si quid in gratificationem promisit dum contractus mandati celebrabatur. Hæc ille; quibus addit quaedam pro foro externo.

SE PT I M V M est, mandatum expirare morte mandantis, si res sit integra, ex §. proxime citato, & ex lege Mandatum, Cod. Mandati: adde & morte mandatarij, cum par sit conditio contrahentium. Vnde per argumentum à contrario sensu, si res integra nõ sit, sed negotium peragi cõperit; neque mandantis, neque mandatarij morte mandatum expirare: sed mandatarium posse, & teneri illud profequi dum manet & perstes; aut eo mortuo, ipsius hæredes, prout annotat Molina in fine memoratæ disputationis.

OC T A V V M est, Quando mandatum in solius mandantis utilitatem suscipitur nulla expectata mercede: mandatarium teneri tantum de lata culpa. Quando vero suscipitur in utilitate quoque mandatarij, is teneretur etiam de leui culpa, secundum communes iuris regulas: nõ autem de leuissima, nisi forte res mandata requirat exactissimam diligentiam: ad quem casum restringenda sunt iura quorum meminit Molina in eadem disput. 549. *vers. Exquantia*.

NO N VM est, mandatum quod est cõtra bonos mores, nõ esse obligatorium. De hoc plurius Molina disput. 550. pro foro externo. Pro interno facit quod ibid. initio habet, mandatum generale ad omnia, non extendi ad illicita. Et si quid mandatarius accepit pro re illicita patrandam,

teneri

teneri non implere mandatum: & si quid acceperit eo nomine, teneri illud restituere danti, nisi mandatum iam impleverit: tunc enim tanquam is qui sacris fecit conventioni, potest illud retinere, dummodo sit pretium moderatum, & quod non excedat limites pretij iusti pro tali re exequenda.

Documenta de officio procuratoris.

SECTIO II.

610.

PRIMUM est, procuratorem, ex lege prima, ff. De procuratoribus, esse qui aliena negotia mandato domini administrat. Circa quod adverte administrantem sua negotia, non censerit procuratorem, sed dominum. Et quod aliquando in iure, ut in lege Si quis in rem, ff. De pignoriis, dicitur procurator in rem suam; non esse sic accipiendum, quasi ad officium procuratoris spectet etiam proprium negotium tractare; sed quod interdum spectet alienum tractare in suam utilitatem: ut cum dominus eius suum & actionem cessit. Adverte etiam ex ea definitione intelligi procuratoris differentiam à multis aliis, qui negotia administrant; ut à negotiorum gestore, tutore, & curatore, ac syndico, aliisque similibus. Eo enim ipso quod procuratoris est aliena administrare mandato domini, distinguitur à negotiorum gestore, qui absque mandato administrat: & à tutore & curatore, qui non domini mandato, sed publica auctoritate legis, aut Magistratus aliena administrant: ac demum à syndico, qui mandatum habet quidem, non tamen à privata persona, sed ab universitate, cuius negotium gerit. In quo sufficiens differentia consistit ad constituendum titulum diversum: ut ex eo patet, quod Digestis præter titulum de procuratoribus, alius proxime subiungatur; Quod cuiusque universitatis nomine, vel contra eam agatur.

611.

SECUNDUM est, aliena negotia tractari posse, vel in iudicio, vel extra iudicium: ideoque fieri, quod distinguatur procurator, ut alius sit ad lites, qui causam alterius de ipsius mandato sollicitus in iudicio, persequatur: que alius vero sit ad aliena negotia gerenda extra iudicium. Siue hinc autem, siue illum, constituere potest tantum rei vel litis dominus; nec constitutus potest pro se alium constituere, ex lege Quod quia, Cod. De procuratoribus: nisi quod licet iam contestata tutor & curator possint suo loco procuratorem ad lites constituere; ex lege Neque, eodem tit. Neuter vero eorumdem procuratorum cogitur in iudicio tale officium suscipere, ex lege Inuitus, eodem etiam titulo. Vbi autem susceperit, non potest, nisi res adhuc sit integra, renuntiare, nec dominus ipsum ab officio removere, iuxta legem Procuratoribus, & legem Nulla, eodem quoque titulo.

TERTIUM est, procuratorem ad negotia debere esse minimum 17. annorum; ad iudicia vero viginti quinque; annorum, ex Cap. Qui generaliter, De procuratoribus, in sexto.

612.

QUARTUM est, procuratoris legitime constituti auctoritatem hæc esse, ut quidquid ab eo fit, à domino censeatur factum, nisi mandati fines excedat; ex lege Si procurator, Cod. eodem tit. Et ratio est, quod procurator aliquid agens in negotiis, siue in iudicio, siue extra iudicium, agit nomine & loco eius cuius est procurator. Pro quo faciunt quæ habet Molina *disputatione* 551. Adverte vero, ex Cap. qui ad agendum, §. finali De procuratoribus in 6. etiam si quis generale mandatum ad lites acceperit, eum tamen non posse absque speciali domini mandato iuramentum deferre, nec transigere, vel pacisci; nisi bonorum, vel causæ administratio libera sit ei concessa; ut censetur, ex glossa finali ibid. tum quando concessa est specialis facultas ad tale quid: aut generalis & libera administratio data est procuratori: aut concessa est in rem utilitatem suam.

QUINTUM est, Procuratorem ad negotia posse liberè alium ad ea deputare, ex cap. 1. §. finali, titulo cit. Sed tamen si aliquod damnum ex substituto obvenit domino, prior procurator tenebitur ei, & posterior procurator priori, prout habet Molina *in fine citatae disputationis* 551. per legem Si procuratorem, §. Si quis mandaverit, ff. Mandati. Ex quo loco habetur procuratorem ad lites posse quidem actorem, non tamen procuratorem instituire sine speciali domini facultate, nisi lite iam contestata, id est, negotio

iam cepto tractati in iudicio de consensu partis. Atque de procuratore ad lites in sequent. cap. 56. plenius. De procuratore autem ad negotia iam dictis adde, ad ipsum pertinere quæ ante præscripta sunt de mandatario; quando quidem procurator mandatarius quidam est; procuratioque mandato continetur, tanquam species suo genere.

Documenta de officio gestoris negotiorum.

SECTIO III.

PRIMUM est; inter procuratorem & negotiorum gestorem differre tantum quod ille de mandato domini negotia administrat, & hic administrat sine tali mandato, tanquam voluntarius quidam procurator: ex eo habens auctoritatem, quod ipsa rei natura bonumque commune postulet, ne res & negotia absentium detrimentum patiantur. Quia vero æquum est, tam ei qui talia negotia gessit, expensas ea de causa factas refundi; quam ei pro quo gessit, rationem expensæ & recepti reddi, obligatio utrinque oritur. Ex parte quidem gestoris negotiorum, ad reddendam rationem eorum quæ gessit: & ad solvendum si quid ad ipsum ex negotio gesto peruenit, siue sint fructus rei administratæ, siue quid aliud, vel si quid perit culpa ipsius: vel lata, si negotia essent deserta, quæ nullus alius erat gesturus, ex lege 3. §. Interdum, ff. De negotiis gestis, vel etiam leui, ex lege Tutori, Cod. eod. tit. Ratioque est, quia is qui alterius negotia suscipit, diligentiam suam & industriam promittere censetur, quam proinde ordinariam adhibere tenetur; niq; faciat, culpam, de qua loquimur, leuem admittet.

Ex parte vero illius cuius gestum est negotium obligatio oritur, solvendi expensas in bonum ipsius factas, non tamen superfluas; ex lege Si quis negotium 2. ff. eodem tit. In quarum expensarum numero comprehenditur valorem industriæ & operarum positarum, expressit Molina *in disputatione* 553. non longe ab initio. In sequenti disputatione 554. parte prioris differens pluribus de iisdem expensis in particulari.

SECUNDUM documentum est. Duplici memorata obligationi respondere duplicem actionem negotiorum gestorum: vnam directam, quæ competit domino aduersus negotiorum gestorem, ut rationem reddat administrationis suæ: alteram contrariam, quæ competit ei qui aliena negotia absque mandato domini sponte gessit animo repetendi ea, quæ utiliter in talia negotia impendit. Adverte vero, si donandi animo impenderit, non posse illa repetere; qui quidem animus plerumque præsumitur in personis coniunctis, ut cum mater in petendis filio tutoribus sumptum facit, ex lege 1. Cod. De negotiis gestis: & cum pater filio, vitricus priuigno, vir vxori, alimenta suppeditat, ex lege Alimenta, lege Si paterno, & lege Si vxorem, eodem titulo. Cuiusmodi præsumptioni locus non est pari ratione, quoad ea quæ impenduntur in ipsarum personarum coniunctarum rebus, bonisque conferendis; ex cit. lege Alimenta, in fine, & sequenti lege Si filius: nec est item quoad negotiorum gestorum protestatus est se repetere velle quod suppeditauit, ex lege Nefennius, ff. De negotiis gestis. Et ratio est, quia præsumptioni locus non est, ubi aperte constat de contraria veritate. Pluribus de his Molina *in memorata disputatione* 554. à vers. Ut intelligatur, vsque ad finem.

TERTIUM documentum est. Quando multa negotia occurrunt quæ gerantur, & aliquis vnum eorum gerit reliquis omnibus, quæ à nullo geruntur, non teneri de his quæ non gessit: nisi in causa fuerit cur omittentur; satis aduertens præsto esse qui omnia gereret, si ei omnia relinquerentur. Ratio est, quod negotiorum gestori liberum sit incumbere iis quæ voluerit, & alia non curare. In quo distinguitur à tutore, & ab aliis qui ex officio, aut suscepro mandato tenentur bona omnia alicuius administrare. De qua re Molina *disputatione* 553. vers. Vtrum autem. In sequenti admonens, quando quis putans gerere negotium vnius, gerit negotium alterius, actionem negotiorum gestorum interuenire inter ipsum & hunc, non autem illum, ex lege Liberto, §. i. ff. De negotiis gestis.

QUARTUM est, quod habet Molina *in sequenti disputatione* 554. paulo ante medium. Quando aliquis gessit negotia nomine al-

terius,

terius, qui nec talia gerere consuevit, nec gessisset si praesens fuisset (vt si emir equos ad negotiationem, nomine eius qui non consuevit tale quid facere, nec fecisset si praesens fuisset) torum gestum tribui gestori; non autem ei cuius nomine gestum est: nisi hic id ipsum ratum habeat. In quo casu lucrum ad eum spectabit, ac debeat expensas omnes soluere. Non possit vero, si multa negotia gesta essent ipsius nomine, quaedam in quibus lucrū cerneatur, rata habere: & quaedam in quibus damnum comperitur, non habere rata: sed teneatur rata habere omnia, aut nullum. Pro quibus facit lex si negotia, ff. De negotiis gestis.

CAPVT LXI.

De Donatione.

SVMMARIVM.

- 616 Spectantia ad rationem donationis.
- 617 Requirita ad validitatem donationis.
- 618 Retractari non potest ex mera penitentia donatoris, & diuisio illius in puram, & mixtam.
- 619 Alia diuisio in eam que est inter viuos, & in eam que est causa mortis.
- 620 De donatione à patre facta filio existenti sub ipsius potestate.

DE hac in Decretalibus habetur titulus 24. lib. tertij, & titulus 20. lib. 4. In Institutis titulus 7. lib. 2. In Digestis titulus 5. & 6. lib. 39. In Codice titulus 3. & 16. lib. 5. & titulus 54. 55. 56. & 57. lib. 10. Multis inter recentiores de eadem agit Lud. Molina de iust. & iure tract. 2. à disput. 273. ad 293. Quæ ad iudicium nobis propositum necessaria videntur, comprehendemus aliquot documentis.

PRIMUM est, ex lege Senatus, §. 1. ff. De mortis causa donationibus; donationem dici quasi doni dationem, eoque nomine significari tunc solum, eam locum habere cum datio ex liberalitate procedit: quando quidem aliunde procedens non habet doni rationem. Atque ita donatio definitur, actus liberalitatis quo quis rem aliquam in alterum acceptantem alienat gratis. Vbi aduertit primo, ad donationem requiri tam dantis, quam accipientis consensum liberum, siue expresse, siue etiam tacitum, qui ex coniecturis colligitur. Neque enim inuitus, aut ignorans donat, ex lege 10. Cod. De donationibus, inuitoque beneficium non datur, vt habet regula 69. iuris, ff. Adde ne ignorant. Ideo enim si quis infanti donare velit, id per se ipsum fidelem transigi debet; quod pro eo accipiet, ex lege 26. Cod. De donationibus. Ideo item, si absens absenti aliquid donauerit, non ante perfecta erit donatio, quam de ea certior factus donatarius voluntatem suam ac consensum declarauerit; argumento legis sextæ, ibidem. Et ratio est, quia donatio requirit coniunctionem consensuum dantis & accipientis, nec in id quod ignoratur, consensus præbetur.

Aduertit secundo, rem que donatione in alium alienatur, esse posse tum corporalem, vt domum, fundum, eorum, &c. tum incorporalem, vt iura, actiones, nomina debitorum, nonnullaque alia. Sic donatio est, si actionem furti, aut aliam quam in te habeo, remisero, ex lege 18. Cod. eod. tit. Item si nomina debitorum meorum gratis in te transfero, ibid. lege 2. Item si ius aliquod meum in te transferam: siue sit in re, siue in spe, & ex conditione pendens, ex lege 3. adhuc ibidem.

Aduertit tertio, ad donationem spectare, vt gratis fiat. Nam si fieret ea mente vt donatarius obligetur ad aliquid eo nomine refundendum, non esset donatio seu beneficium; sed creditum aut permutatio. Non refert tamen, quod ex ea speretur remuneratio: quoniam hæc non est compensatio debiti ex iustitia: sed vere est donatio ex liberalitate procedens, & simul ex gratitudine, que nõ tollit rationem donationis. Vnde est, quod in iudicio non datur actio in donarium, eo solo nomine ingratū, quod non remuneret: sed solum quod non modo non remuneret, sed etiam donatorem afficiat aliqua atroci iniuria. In quo casu Iustinianus Cod. De reuocandis donationibus, lege vltima, dari vult actionem ad reuocandam dona-

tionem. Quod quidem approbatur in Cap. finali De donationibus. De vario genere donationis remuneratorie vide Molinam disput. 292.

SECUNDVM documentum est, quod ad validitatem donationis requiratur primo, vt res que datur, sit propria: nam aliena donari potest quidem, non tamen, vt nec vendi valide; seu transferendo dominium, ex lege 14. 21. & 24. Cod. De donationibus. Secundo, requiratur, vt is qui donat, liberam habeat potestatem alienandi rem quam donat: qui enim subsunt alterius potestati, quoad alicuius rei alienationem, nequeunt eam valide facere, sine eorundem consensu: siue nisi quantum intellexerint esse ipsorum voluntatem. Tales sunt illi qui eadem de causa contrahere nequeunt propria autoritate, de quibus egimus in præced. cap. 9. & in lib. 4. cap. 22. explicando à quibus elemosyna corporalis possit fieri. Tertio, requirantur omnia, que sunt necessaria ad validam promissionem de quibus videndum est caput sextum huiusce libri. Quarto, requiratur vt traditio rei interueniat. Nam, vt habetur lege 20. Cod. De pactis, traditionibus & vscupationibus dominia rerum, non nudis pactis transferuntur. Sufficere autem eam quæ iuris fictione, iuxta antedicta cap. 1. nu. 12. vim habet veræ traditionis, ex eo constat, quod in beneficiis seu donationibus, tanquam profectus scilicet ex animo plane liberali, interpretatio plenissima facienda sit, ex Cap. Cum dilecti, in fine, De donationibus.

Iam ad donationis validitatem nulla solemnitas requiritur (ex lege vltima, Cod. De donationibus) præter insinuationem; si donatio ipsa quingentos aureos excedat, ex præcedenti lege penult. Ne quis enim facile vltra modum liberalis esset, aut via pateret confictis donationibus, constitutum est lege, tam immentas Iudici competenti insinuari, & in acta publica redigi: etiam si fierent inter personas coniunctas, ex lege 25. 27. & 32. Cod. De donationibus. Pluribus differentem de donis quæ insinuatione indiget, aut quæ non indiget: & quid tenendum sit de donatione facta omnium bonorum tam presentium, quam futurorum, vide Molinam disput. 278. 279. & 280.

TERTIVM documentum est, donationem rite valideque perfectam non posse ex mera donatoris penitentia retractari, ex lege 2. 3. & 4. Cod. De reuocandis donationibus; exceptis tamen duobus casibus, quorum prior est, quem ante attingimus, cum donatarius atrocem iniuriam fecit donatori, posterior vero, qui habetur ex lege Si vnam, eodem titulo, cum quis non habens liberos, omnia sua bona, aut magnam eorum partem alicui largitus est. Si enim postea liberos suscipiat, totum quod largitus est, repetere poterit. Vide Molinam disput. 281. 282. & 283.

QUARTVM documentum est, donationem aliam dici puram, seu nudam, tanquam eam cui nihil extrinse cum appositum est, & aliam mixtam, seu vestitam, tanquam eam cui ad instar vestis apponatur, vel tempus futurū, vel conditio, vel modus, vel demonstratio, vel causa: ita vt quædam dicatur facta cum additione in diem, seu tempus futurū: quædam sub conditione, quædam sub modo, vel demonstratione, & quædam ppter causam. De pura autem nihil peculiare occurrat proxime dictis addendum. De facta cum additione in diem, iudicandum est secundum ea quæ in præced. n. 299. dicta sunt de vditione cum pacto additionis in diem. De reliquis autem, per ea quæ de conditione, modo, demonstratione, & causa contractui apponi solitis dicta sunt in huiusce libri cap. 5. addere poterit qui voluerit, adita per Molinam in disput. 284. 285. & 286.

QUINTVM documentum est, Institutis De donationibus, §. 1. Donationem in genere diuidi adhuc in eam quæ dicitur donatio inter viuos, & in eam quæ dicitur donatio causa mortis: eo quod scilicet donator hanc (non item illam) faciat adductis cogitatione mortis, aut periculi eiusdem. Vnde sequitur differentia posita in lege 1. & in lege 35. §. 2. ff. De mortis causa donationibus; quod in donatione mortis causa, donator malit se habere rem, quam donarium: & hunc malit, quam suam heredem eam habere. In donatione vero inter viuos, malit donariū eam habere, etiam quæ semet. Est & alia differentia; quod donatio inter viuos egeat insinuatione, si excedat præfixam

aiure

617.

618.

619.